

DORADZTWO

cena 2500 zł

miesięcznik ODR w Grabanowie

listopad 14 (63)

ROLNICZE

W NUMERZE: • wpływ polityki rolnej Rządu na ekonomię rynkową • co to jest Zespół Maszynowy? • inseminacja w krzyżowaniu towarowym • mleczne użytkowanie kóz • orka przedzimowa • nasze prace wdrożeniowe • przedzimowy siew warzyw • kredyty • oddłużanie rolnictwa • podatek od spadków i darowizn • ODR o sobie

NA DZIEŃ ŚWIĘTA ZMARŁYCH

Za murem z tuj i brzoź
rozciąga się
wieczna cisza
mącona
świergotem
skrzydlatym

Rzędy zmurszałych
i lśniących krzyży
pomników pamięci
zapomnienia
stoją na straży
spoczywających
pod kołdrą
wieczności

Znicze płonące
blaskiem zamyślenia
dodają dostojności
nadwątlonej
pamięci
bliskich

Jan Kowalski

KGW w Worgulach.

Koło Gospodyń Wiejskich w Worgulach, gm. Leśna Podlaska zostało założone w 1958 r. Założycielkami były: Marianna Smarżewska, Aleksandra Samociuk, Zofia Kozioł. Obecną przewodniczącą jest Elżbieta Stasiuk - młoda rolniczka.

Koło Gospodyń Wiejskich liczy obecnie 80 członkiń. Spotkania koła są organizowane w Wiejskim Domu Kultury. Jest to nowy i bardzo duży obiekt, służący mieszkańcom wsi i całej gminie Leśna Podlaska. Koło posiada dobrze wyposażoną wypożyczalnię naczyń na 200 osób. Odpowiedzialną za wypożyczalnię jest Jadwiga Demianiuk. Bardzo dobrze współpracuje się mi z kobietami wsi Worgule, bardzo chętnie i licznie uczestniczą w szkoleniach, pokazach i kursach. Każdą tematykę szkoleń i pokazów przyjmują z wielkim zainteresowaniem a frekwencja na spotkaniach jest od 20 do 30 osób. Dla nich nie ma rzeczy niemożliwych „wszystko da się zrobić”.

Uznanie należy się im za zorganizowanie Zespołu Śpiewaczek Ludowych - obecnie Zespół liczy 7 osób. Popularnością cieszą się nie tylko w gminie Leśna Podlaska ale w całym województwie i tak:

- 1986r. - brały udział w XI Wojewódzkim Przeglądzie Kapel i Śpiewaków Ludowych, gdzie zajęły IV miejsce,
- styczeń 1987r. - Przegląd Zespołów Kolędniczych, II miejsce i nagroda,
- kwiecień 1987r. - III Wojewódzki Przegląd Zespołów Amatorskich Kółek i Spółdzielczości Wiejskiej - wyróżnienie i nagroda,
- maj 1987r. - XII Wojewódzki przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych - wyróżnienie i nagroda,
- czerwiec 1988r. - XII Wojewódzki Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych - wyróżnienie i nagroda,

- styczeń 1989r. - Przegląd Zespołów Kolędniczych, przedstawiały Wieczór Trzech Króli - I miejsce,
- maj 1989r. - Konstantynów - Regionalny Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych - pierwsze miejsce i zakwalifikowanie się na XVI Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych,
- czerwiec 1989r. - XVI Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych w Białej Podl. - I miejsce i zakwalifikowanie się na XXIII Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym,
- czerwiec 1992r. - Przegląd Teatrów Regionalnych,
- październik 1992r - Sławatycze - Biesiada Nadburzańska,
- czerwiec 1993r. - Stoczek Łukowski - Ogólnopolski Sejmik Wiejskich Zespołów Teatralnych,

Z przedstawionych w skrócie dat stwierdzam, że mimo obowiązków domowych i gospodarczych znajdują czas na szerzenie działalności kulturalnej i to z sukcesami.

Bardzo dobrze układa się im współpraca z Gminną Spółdzielnią, Urzędem Gminy, Bankiem Spółdzielczym i Gminnym Ośrodkiem Kultury, im też zawdzięczają duży wkład włożony w budowę Wiejskiego Domu Kultury i sukcesy. Największe słowa uznania kierują pod adresem Jana Stasiuka - prezesa GS gm. Leśna Podl. - on był inicjatorem budowy Wiejskiego Domu Kultury, dużą pomocą służy OSP, i ZMW. Młodzież i mieszkańcy wsi także mają swój wkład w budowę WDK.

Wieś Worgule tętni życiem, zawsze się coś dzieje. Niejednokrotnie ich działalność była uwidocznioma na łamach gazet i audycjach radiowych.

Ze swojej strony życzę dalszych sukcesów.

Wiesława Malczewska.

WPŁYW POLITYKI ROLNEJ RZĄDU NA EKONOMIĘ RYNKOWĄ

DR. WAYNE HANSEN

Polsko/Amerykański Program Doradztwa Rolniczego

ODR Biała Podlaska

30 września 1993 r.

Podczas naszych wizyt i rozmów z polskimi rolnikami na temat sytuacji w rolnictwie najczęściej poruszane były dwa tematy: polityka rolna oraz ceny otrzymywane przez rolników za produkowane przez nich zboża i zwierzęta. Istnieje związek pomiędzy tymi dwoma zagadnieniami, a jego intensywność będzie zależała od polityki rolnej.

Ostatnie wybory do Parlamentu pokazują niezadowolenie z obecnej sytuacji. Wielu rolników jest niezadowolonych z rentowności swoich gospodarstw. Nawet przy uwzględnieniu inflacji, środki produkcji, które rolnik musi kupić bardzo podrożały, a ceny jakie rolnik uzyskuje przy sprzedaży swoich produktów spadły. Zmniejszyły się dochody konsumentów, a konkurencja produktów z importu - najpierw z Zachodu a ostatnio ze Wschodu - obniżyła popyt na polskie produkty rolne.

Jednakże zmianą, której najtrudniej stawić czoła, i którą najtrudniej zrozumieć jest ciągła zmiana cen rynkowych oraz niezdolność do przewidzenia ceny na określony produkt. Wielu rolników chce, aby rząd opracował zasady polityki rolnej, które mówiłyby im co produkować, w jakich ilościach oraz jaka będzie cena produktu w momencie sprzedaży. Prawdopodobnie już w momencie powstania rządu pojawią się naciski na opracowanie takiej polityki. Rolnicy muszą zadać sobie pytanie: "Czy tego naprawdę chcemy? Jakie będą efekty takiej polityki?"

Jeśli myślicie o takiej polityce na przyszłość, pomyślcie o przeszłości. Czy 40 poprzednich lat, gdy rząd decydował co i ile produkować, było latami sukcesu? Czy konsumenci w miastach mogli dostać wszystkie produkty żywnościowe jakie chcieli? Gdy pomyślicie nad tymi pytaniami nie myślcie tylko o żywności. Pomyślcie też o trudno dostępnych oponach, akumulatorach, benzynie, materiałach budowlanych, maszynach do produkcji rolnej oraz o wielu innych rzeczach. Jeżeli występowały braki, w szczególności te w najbardziej dotkliwych

dziedzinach życia, oznacza to, że centralnie planowana gospodarka nie podejmowała właściwych decyzji. Tylko gospodarka wolnorynkowa może podjąć te decyzje w sposób, który jest powszechnie skuteczny, jeśli chodzi o sprostanie wymaganiom konsumenta. Oddalenie się od ekonomii wolnorynkowej do gospodarki z rządem kontrolującym ją za pośrednictwem bardziej szczegółowej polityki rolnej, może zawoalować zarówno pozytywnie jak i negatywnie. Każdy musi zrozumieć potencjalne rezultaty takich zmian zanim stanie się ich orędownikiem.

W celu lepszego zrozumienia tego problemu, przyjrzyjmy się bliżej rynkowi trzody chlewnej. W 1991 r. zyski rolników produkujących mleko stałe spadały. W tym czasie produkcja świń stała się bardzo opłacalna. Zostało to odebrane jako sygnał rynkowy do obniżenia produkcji mleka przy jednoczesnym wzroście produkcji wieprzowiny. W efekcie wielu rolników sprzedało jedną lub więcej krów mlecznych i rozpoczęło hodowlę świń. Inni rolnicy, którzy już prowadzili hodowlę, zwiększyli pogłowie. Lochy trzymane w celu produkcji większej ilości prosiąt oraz loszki dołączane do stada w tym samym celu, spowodowały dalszą obniżkę liczby świń trafiających na rynek, a co za tym idzie, dalszy wzrost cen wieprzowiny co jeszcze bardziej "wzmocniło" sygnał rynkowy trafiający do producenta.

Proszę pamiętać, że zanim prosię osiągnie wiek lochy mogącej rodzić prosięta, minie co najmniej rok; inaczej mówiąc minie 18 miesięcy by potomstwo tego prosięcia było wystarczająco duże aby trafić na rynek. W rolnictwie, gdzie mamy do czynienia z produktem biologicznym, istnieje zazwyczaj opóźnienie od momentu otrzymania sygnału rynkowego do momentu przystosowania produkcji do nowej sytuacji rynkowej.

Produkcja zaczęła wzrastać i w połączeniu z dodatkowym importem i ograniczeniem w wydatkach rodzinnych spowodowała spadek cen żywca.

W miarę pogłębiania się tendencji spadkowej wzrastały naciski na rząd aby zainterweniował. Tak też się stało, gdyż rząd rozpoczął skup wieprzowiny za pośrednictwem Agencji Rynku Rolnego. Te działania powstrzymały tendencję spadkową i pozwoliły utrzymać cenę wieprzowiny na takim poziomie, by rolnicy - producenci wieprzowiny nie tracili tak dużo. Z drugiej strony działania te ograniczyły siłę sygnału rynkowego informującego, że należy ograniczyć produkcję. W efekcie rolnicy kontynuowali produkcję przez okres dłuższy, niż robiliby to w przypadku braku interwencji rządu. To spowodowało pozostanie cen niższych i bliższych granicy opłacalności niż byłoby to w warunkach wolnorynkowych, bez ingerencji z zewnątrz.

W końcu, gdy ceny pasz wzrosły i rolnicy zniechęcili się niską rentownością, ograniczono produkcję wieprzowiny. Z tych samych powodów wielu rolników ograniczyło ilość zakupowanych dodatków białkowych. Spowolniło to tempo przyrostów wagowych oraz ograniczyło popyt świń na rynku. Stopniowo cena zaczęła wzrastać. W tym momencie Agencja Rynku Rolnego zaczęła odsprzedawać swoje zapasy (nie mogli przecież trzymać mięsa w chłodniach do końca świata). Rezultatem tego była większa podaż, ceny żywca nie wzrosły tak znacznie i tak szybko jak by się to stało, gdyby Agencja Rynku Rolnego nie interweniowała.

Jaki był końcowy rezultat tej rządowej interwencji na rynku? W okresie gdy ceny były bardzo niskie, spowodowano nieznaczne ich podniesienie, a tym samym nieduży wzrost opłacalności produkcji. Te same działania spowodowały jednak to, że ceny były na niskim poziomie przez dłuższy okres czasu, gdyż zarówno sygnał rynkowy o zredukowaniu produkcji, jak i o jej zwiększeniu, był osłabiony.

Osądźcie sami. Czy interwencyjność rządu przez ostatnie trzy lata była dla rolników korzystna czy też nie?

Inseminacja w krzyżowaniu towarowym trzody chlewnej.

Głównym celem w produkcji trzody chlewnej jest obecnie poprawa mięsności świń. Do osiągnięcia tego celu muszą być spełnione jednak pewne warunki, z których najważniejsze to:

- dobra wartość genetyczna zwierząt
- prawidłowe żywienie i utrzymanie

Najszybszą poprawę wartości genetycznej tuczników można osiągnąć poprzez umiejętne krzyżowanie towarowe, które pozwala na bazie ras istniejących w Polsce uzyskać tuczniaki odkładające dużo mięsa w krótkim czasie. Mateczną rasą wyjściową w krzyżowaniu towarowym są loszki ras: wielkiej białej polskiej, polskiej białej zwislouchej oraz loszki mieszańcowe, pochodzące z krzyżówek tych ras. Przy doborze odpowiednich do nich knurów z pomocą w dużym stopniu przychodzi inseminacja, dzięki której więcej loch można pokryć nasieniem naprawdę wartościowych knurów.

W 1992 roku w województwie białkopodlaskim utrzymywanych było 42 800 loch. Z tej liczby 9501 loch było unasienianych. Skuteczność pokrycia po I zabiegu wynosiła 74,2 %, a więc nie różniła się wiele od skuteczności pokrycia przy kryciu naturalnym. W chwili obecnej w naszym województwie istnieje 96 punktów unasieniających lochy. Cały teren województwa podzielony jest na cztery okręgi. Każdy z nich obsługuje inna grupa knurów, aby nie dopuścić do zbytowego spokrewnienia trzody chlewnej w chowie masowym. Obecnie Stacja Hodowli i Unasieniania Zwierząt w Białce koło Radzyna dysponuje knurami ras: wielkiej białej polskiej, polskiej białej zwislouchej (w tym także linii pbz-23), puławskiej, pietrain, hampshire, duroc i linii 990. Knury te pochodzą z zakupu w najlepszych, uznanych w kraju chlewniach (głównie w SK Komorowo, SK Kurozwęki, Agro we Wroniu, POZH w Zawadzie i POZH w Chotyńcu). Nasienie knurów każdorazowo podlega badaniu, a dostarczane jest do punktów unasieniania dwa razy w tygodniu. Trwałość nasienia wynosi 5 dni.

W chwili obecnej opinie na temat inseminacji są różne. Ma ona wielu zwolenników, jak również przeciwników. Dlatego należy pamiętać, że aby inseminacja przyniosła oczekiwane efekty rolnik musi przestrzegać pewnych zasad, które przedstawione są poniżej.

Cz. Mirczewska

Kilka wskazówek dotyczących inseminacji

Opłacalność w chowie trzody chlewnej w dużej mierze zależy od rozmnażania. Użytkowanie wysokowartościowych knurów jest możliwe tylko przy stosowaniu inseminacji, gdyż nasieniem uzyskanym od jednego knura można zapłodnić około 800 loch rocznie

Dobór loch - najlepszych cech macierzyńskich można spodziewać się stosując wybór loszek:

- pochodzących z wisennych urodzeń
- pochodzących z licznych miotów ale wychowujących się w miotach nie większych jak 10 szt. (miotach standaryzowanych) - o prawidłowym pokroju (długa o dobrze rozwiniętym grzbiecie, wyraźnie wykształconych sutkach).

Użytkowanie rozplodowe - loszki ras białych i puławskiej kryje się po raz pierwszy w wieku 8 miesięcy przy wadze

110 - 120 kg. Najwyższą zdolność rozplodową uzyskuje się w wieku 2 - 3 lat przy czym do 4-tego miotu płodność wzrasta, od 4-6-tego miotu utrzymuje się na podobnym poziomie po czym spada i obniża się młeczność.

Termin zgłaszania i unasieniania - ruja powtarza się co 18-21 dni z odchyleniem 2-3 dni, trwa 2-3 doby.

- lochy hukające się w nocy lub przed południem należy zgłaszać tego samego dnia do godz. 14⁰⁰
- lochy hukające się po południu i w nocy należy zgłaszać tego samego dnia do godz. 9⁰⁰

Liczba prosiąt w miocie zależy od momentu unasieniania dlatego lochę należy pokryć w ciągu 20-28 godz. od zaobserwowania pierwszych objawów rui. Jeśli nie ma pewności kiedy rozpoczęła się ruja należy zapłodnić lochę pierwszy raz natychmiast po zauważeniu objawów i powtórnie po 12-18 godzinach.

Dobór osobników do rozplodu - z ras krajowych najlepszą użytkowością rozplodową cechują się rasy: wielka biała polska (wbp), polska biała zwisloucha (pbz) i puławska. W celu poprawy wydajności rzeźnej i mięsności tusz, która w Polsce wynosi zaledwie 41-48 % (na zachodzie 56 %) zaleca się produkcję mieszańców międzyrasowych, ponieważ potomstwo pochodzące z krzyżówek odznacza się większą płodnością, plennością i zdrowotnością. Stwierdza się również szybsze tempo wzrostu i lepsze wykorzystanie paszy. Jako komponent ojcowski (knury) zaleca się rasy: pietrain, duroc, hampshire i hybryd 990. Potomstwo z takich krzyżowań w całości przeznaczają się na tucz.

Dobre efekty produkcyjne uzyskuje się w potomstwie pochodzącym po knurach rasy pbz 23, wyselekcjonowanej z rasy zwislouchej Landrase, charakteryzującej się zdecydowanie większą długością ciała i dobrym umięśnieniem szynek. Lochy pochodzące z tych krzyżówek mogą być używane do dalszego rozplodu. Nieuzasadnione jest uprzedzenie do knurów rasy wbp. Winny być one zawsze stosowane tam gdzie występują lochy zwislouche.

*Opracowali: B.Frąk, A.Frąk
SHiUZ w Białce*

Spostrzeżenia z praktyki

W chwili obecnej obserwuje się zmniejszenie liczby loch w województwie. Spowodowane jest to spadkiem zainteresowania trzodą chlewną, które wystąpiło na skutek zmniejszenia się opłacalności jej chowu. Najczęściej popełnianymi błędami w chowie masowym jest:

- pozostawianie do rozplodu knurków pochodzących od inseminowanych loch, podczas kiedy potomstwo od tych loch powinno być w całości przeznaczone na tucz. Knurki te, pochodzące z krzyżowania towarowego, wskutek zjawiska heterozji niejednokrotnie przewyższają rodziców w zakresie niektórych cech użytkowych, ale nie mogą tych cech przekazać swojemu potomstwu.
- niewłaściwe żywienie loch, głównie w okresie rui i ciąży, a przede wszystkim brak w paszy mikroelementów i witaminy E. W okresie rui lochy powinny być w kondycji hodowlanej.

Z obserwacji wynika, że przy kryciu podwójnym (reinseminacji) skuteczność zapłodnienia jest większa, a mioty są liczniejsze.

S. Luszyk

PORADY PSZCZELARSKIE

Przez cały listopad rodziny pszczoły znajdują się w kłębie z wyjątkiem pojedynczych dni, w których pszczoły mogą się oblecieć i oddać kał. Dobrze jest, jeżeli te ciepłe dni nastąpią pod koniec tego miesiąca lub nawet w grudniu. Skraca to okres zalegania kału w jelicie tylnym pszczół, który będzie trwał aż do następnego oblotu; może on dopiero nastąpić w marcu przyszłego roku. Matka pszczoła całkowicie zaprzestaje czerwienia, bowiem rodzina nie ma możliwości wychowu czerwiu. Bezpośrednio jest to następstwem bardzo skąpego karmienia matki pszczoły przez podstarzałą już jej świtę. W okresie sezonu wiek pszczół ze świty wynosi od 5 do 10 dni, jesienią - parę miesięcy. Spożycie pokarmu przez rodzinę w pierwszych miesiącach zimowania nie jest duże. Rodzina pszczoły zużywa go dziennie ok. 25 g, czyli 600 - 700 g miesięcznie. Ta ilość pokarmu potrzebna jest do podtrzymania procesów fizjologicznych pszczół oraz utrzymania niezbędnej temperatury. Pszczoła w kłębie zużywa na własne potrzeby 20 - 25 razy mniej pokarmu

aniżeli pszczoła pojedyncza. Te zwolnione procesy zachodzące w kłębie powodują relatywnie niskie zużycie tlenu. 1 kg pszczół zużywa w ciągu godziny około 450 cm³ tlenu. W przypadku wzburzenia kłębu spożycie tlenu wzrasta 600-krotnie. Wiąże się z tym również zwiększone spożycie pokarmu.

W kłębie zimujących pszczół ilość tlenu zmniejsza się z 21% do około 18%. Zwiększa się natomiast ponad 100-krotnie zawartość dwutlenku węgla z 0,03% do 3-5%. Dwutlenek węgla osłabia procesy życiowe pszczół, dzięki czemu spokojnie trwają w kłębie.

Bardzo ważnym czynnikiem mającym wpływ na prawidłowy przebieg zimowli jest ocieplenie gniazd. Pszczoły bowiem które rozpoczynają wiosenny wychów czerwiu później, są w lepszej kondycji i mają wyższą dynamikę rozwoju, szybko rekompensując opóźnienia.

Rodziny zimujące w dobrze ocieplonych gniazdach rozpoczynają wychów czerwiu już w lutym. Przy minusowych temperaturach na zewnątrz, wysiłek

ten będzie wielki i często może okazać się bezowocny. Wygryzione pszczoły będą cherlawe i niedorozwinięte, będą żyły krótko i nie będą mogły wychować kolejnych pokoleń czerwiu. Rodziny zimujące bez ocieplenia (w ulach izolowanych) zaczynają wychów czerwiu często o miesiąc później. Podczas pierwszego oblotu w rodzinach tych jest wyraźnie mniej czerwiu, a czasami nie ma go wcale.

Ważną sprawą w czasie zimowli jest również odpowiednia wentylacja. Na jeden plaster zimujących pszczół winien przypadać 1 cm² otwartej powierzchni wylotu. Pozostawiony na zimę, otwarty wylot powinien być zabezpieczony przed wtargnięciem gryzoni poprzez zasiatkowanie, lub zastosowanie zasuwki umożliwiającej przechodzenie pszczołom.

Aby zapewnić pionową wentylację wewnątrz ula należy na okres zimowli (do pierwszego oblotu) wyjąć skrajne beleczki odstępnikowe (między bocznymi matami a ścianami ula).

K. Osielski, M. Kalabun

OBORNIK NAWÓZ ORGANICZNY

W ostatnim okresie wielu rolników zadawało mi pytania dotyczące jesiennych upraw polowych a, przede wszystkim nawożenia obornikiem. Będąc u rolnika starałem się odpowiadać na te pytania, ale o informację dotyczącą obornika prosili rolnicy z wielu wsi. W każdym gospodarstwie rolnym podstawowym nawozem powinni być obornik, a szczególnie przy obecnych wysokich cenach nawozów mineralnych. Obornik zawiera bowiem nie tylko azot, fosfor, potas, wapń, lecz również mikroelementy cynk, kobalt, bor i mangan. Ilości tych składników w oborniku są zmienne i zależą od gatunku zwierząt, składu paszy, sposobu żywienia oraz jakości ściółki. Najwięcej azotu, fosforu, wapnia zawiera słoma owsiana, a potasu słoma żytnia. Zaletą obornika jest to, że poprawia on stosunek wody do powietrza. Obornik spulchnia gleby ciężkie, a wiąże gleby lekkie, które zawierają nadmiar powietrza ale cierpią na niedobór wody. Takie gleby lekkie są u większości moich rolników z którymi współpracuje. Ważną zaletą obornika jest to, że wzbogaca glebę w próchnicę. Jednak nie zawsze w jednakowym stopniu obornik wzbogaca glebę w niezbędne składniki potrzebne dla roślin. Obornik zbyt suchy szybko pleśnieje, a jeśli jest zbyt mokry długo rozkłada się w glebie. Zawartość poszcze-

gólnych składników jest różna. Najwięcej wody zawiera nawóz krowi, azotu owczy, fosforu koński, potasu świński. Ogólnie przyjęto, że od konia otrzymuje się 70q nawozu rocznie, od krowy ponad 100q, a od świni 16q. Bardzo ważne jest przechowywanie obornika, gdyż jego niewłaściwe składowanie może spowodować stratę wysokości 50%. Obornik wywieziony na pole powinien być jak najszybciej przeorany. Pozostawienie go na polu przez 6h obniża jego działanie o 10%, a przeorany po 24h traci do 30% wartości.

Ważne jest nawożenie pól w zależności od jakości gleby. Na glebach lekkich (a takie przeważają na terenie mojego działania), obornik wykorzystywany jest szybciej niż na glebach ciężkich. Gleby lekkie potrzebują zatem co 2 lata pełnej dawki obornika, a ciężkie co 4 lata. Stopień wykorzystania obornika zależy od głębokości przeorania. Na glebach związłych przeoruje się go na głębokość 8-12cm natomiast na glebach lekkich 12-18cm. Zbyt płytko przeorany obornik na glebach lekkich nie tylko szybko się rozkłada, ale przyczynia się do przesuszenia górnej warstwy gleby.

Myszę, że te informacje na temat obornika odpowiedzą na pytania większości rolników.

Byra Wiesław

NASZE PRACE WDROŻENIOWE

W naszym ośrodku zakończone zostały prace wdrożeniowe z nowymi preparatami firmy SHELL. Były to preparaty Acrobat MZ i Nomolt 150 SC. Ogółem przeprowadzono 17 wdrożeń z wyżej wymienionymi preparatami:

- 4 wdrożenia z zastosowaniem preparatu Acrobat MZ do zwalczania mączniaka rzekomego na ogórkach. Powierzchnia każdego wdrożenia wynosiła 10 arów.
- 9 wdrożeń z preparatem Acrobat MZ do zwalczania zarazy ziemniaka w uprawie ziemniaków (7 wdrożeń x 0,5 ha, 2 wdrożenia x 1 ha).
- 4 wdrożenia z preparatem Nomolt 150 SC do zwalczania śmietki kapuścianej w uprawie kapusty.

Wdrożenia na ogórkach przeprowadzono w rejonie 4 gmin: Międzyrzec Podl., Platerów, Terespol, Biała Podl.

Oprócz uprawy objętej ochroną zostawiono też poletko kontrolne, gdzie nie stosowano żadnych oprysków.

Odmianami uprawianymi były: Aladyn - o wysokim stopniu tolerancji na choroby i Polan. Ilość otrzymanego preparatu wystarczyła na trzykrotne opryski w odstępach dwutygodniowych. Opryski wykonano opryskiwaczem ręcznym w dawce cieczy 500- 800 l/ha. Pierwsze objawy mączniaka zauważono pod koniec czerwca (gm. Terespol) i około 10 lipca (gm. Platerów).

We wszystkich wdrożeniach pierwszy oprysk wykonano na początku lipca.

Przebieg pogody w województwie był następujący: pod koniec czerwca trochę opadów, lipiec był chłodny z umiarkowaną ilością opadów, sierpień do połowy był ciepły ale noce były dość chłodne, pod koniec sierpnia było chłodno i deszczowo.

Stwierdzono, że odmiana Polan została porażona i zakończyła wegetację w II połowie sierpnia, natomiast odmiana Aladyn plonowała do połowy września.

Preparat Acrobat MZ jest preparatem przydatnym w ochronie ogórków w takim stopniu jak Curzate.

Wdrożenia na ziemniakach przeprowadzono w rejonie gmin: Wisznice, Hanna, Ulan, Siemień, Parczew, Olszanka, Biała Podlaska.

Opryski były przeprowadzone najczęściej opryskiwaczem Termit przy zużyciu cieczy około 300 l/ha.

Uprawiane odmiany to: Bronka, Janka, Miła, Sokół, Lotos, Bogna, Ina. Wykonano 1 oprysk preparatem Acrobat w I połowie lipca we wszystkich wdrożeniach.

Pierwsze objawy zarazy na poletkach kontrolnych wystąpiły około połowy lipca.

Porównywano działanie Acrobatu z Sandofanem i stwierdzono podobną skuteczność działania obu preparatów.

Stwierdzono, że preparat Acrobat MZ okazał się skuteczny do zwalczania zarazy ziemniaka, porażenie chronionych roślin było bardzo małe a plon dość wysoki.

Wdrożenia z preparatem Nomolt 150 SC były przeprowadzone w gminach: Biała Podlaska i Terespol. Doświadczenie

składało się z dwóch kombinacji: 1) rośliny chronione preparatem Nomolt 150 SC 2) kontrola - rośliny nie chronione. Na 2-3 dni przed wysadzeniem rozsady na miejsce stałe rozsadnik podlano preparatem Nomolt w stężeniu 0,1%. Od połowy maja, co 10 dni liczone ilości uszkodzonych przez śmietkę roślin. W kombinacji z roślinami chronionymi wystąpiło kilka procent uszkodzonych roślin, natomiast w kontroli liczba uszkodzonych roślin była kilkakrotnie większa. Preparat Nomolt 150 SC okazał się dość skuteczny w zwalczaniu śmietki kapuścianej w uprawie roślin kapustnych. Ogólnie można stwierdzić, że wdrażane preparaty firmy SHELL sprawdziły się dość dobrze w warunkach naszego województwa.

oprac. mgr inż. A. WITEK

Drożej Koleżance mgr ALINIE ŻURKOWSKIEJ
wyraży szczerego współczucia z powodu śmierci

MATKI

Składa: Dyrekcja, koleżanki i koledzy
Ośrodka Doradztwa rolniczego
w Grabanowie

Ogłoszenia

●
HARASIMIUK WALDEMAR zam. Wysokie 23
tel. 713851

Sprzedam kombajn Bizon Super stan dobry

●
MAKAREWICZ WANDA zam. kol. Wisznice 27
gm. Wisznice

Sprzedam: żyto, pszenicę, grykę, dmuchawę poziomą

●
JEZIERSKI LUCJAN zam. Kąkolewnica Płd 42
tel. grzechnościowy 1

*Sprzedam kombajn Bizon Super po 4-ch sezonach.
Stan b.dobry*

●
PANASIUK STEFAN zam. Litewniki Stare 12
08-221 Hołowczyce, gm. Sarnaki

*Sprzedam snopowiązałkę WC-5, rok 1989, mało używana,
cena do uzgodnienia*

●
CZYŻYK LUCJAN zam. Zabuże 12
08-221 Hołowczyce, gm. Sarnaki

Sprzedam prasę do młocarni, prawie nie używaną

●
WOŹNIAK RAFAŁ zam. Chłopków 08-210 Platerów

*Sprzedam pług 2-skibowy, siewnik zbożowy - ciągnikowy za-
wieszany i kombajn ziemniaczany "Bolko"*

Ziemniak na wczesny zbiór - szansa dla małych gospodarstw

Ziemniaki są tradycyjnie jedną z najpowszechniejszych upraw w naszym województwie. Ostatnie lata przyniosły spadek opłacalności uprawy ziemniaka z powodu spadających cen. Jednym z kierunków uprawy ziemniaka, który jest jeszcze opłacalny jest uprawa na bardzo wczesny zbiór, chociaż ten rok tego mocno nie potwierdził. Bardzo ciepła wiosna spowodowała, że różnica podczas zbioru pomiędzy ziemniakami podkielkowanymi i niepodkielkowanymi była bardzo mała i wynosiła 5-8 dni, natomiast przy normalnym przebiegu pogody w kwietniu i maju jest to ok. 15-20 dni. Najważniejszą sprawą w uprawie ziemniaka bardzo wczesnego jest uzyskanie bulw handlowych już w III dekadzie czerwca. W późniejszym okresie cena ziemniaków będzie szybko spadać i uprawa może stać się nieopłacalna. Wobec tego należy tak zaplanować wybór pola, odmiany, wykonanie niezbędnych uprawek i czynności, aby zbiór wyszedł w tym terminie. Planowanie musimy zacząć już w jesieni:

- wybór pola i jego wielkość

Pole powinno być równe bez zagłębień, które mogą być przyczyną nadmiernego uwilgotnienia gleby wczesną wiosną oraz zastoisk mrozowych. Wielkość pola zależy od możliwości podkielkowania ziemniaków, ilości ludzi do pracy oraz możliwości zbytu, lecz nie powinna przekraczać 0,5 ha.

Gleba powinna być średniozwięzła. Ciężkie gleby późno wchodzi do uprawy, a gleby lekkie mają skłonności do nadmiernego przesuszenia się.

- uprawki jesienne

Koniecznym jest wywieźć i przyorać obornik jesienią. Jeśli mamy wybór to lepszy jest obornik bydlęcy niż od trzody chlewnej. Wiosenny wywóz obornika opóźni sadzenie, co w konsekwencji opóźni zbiór. Jeśli nie mamy obornika jesienią, wówczas lepiej nie stosować go wiosną z powodów wyżej wymienionych. Koniecznym jest wykonać orkę jesienną głęboką i zostawić w ostrej skibie.

- odmiany

Najlepiej zakupić sadzeniaki kwalifikowane, żeby mieć pewność, że mamy jednolity materiał. Zakupu należy dokonać jesienią, gdyż sadzeniaki będą nam potrzebne do podkielkowania już w połowie lutego. W tym czasie można mieć kłopoty z zakupem. Także z tego powodu ziemniaków nie należy kopcować, a przechowywać w piwnicy lub przechowalni.

Odmiany nadające się do tego kierunku uprawy to: Irys, Frezja, Ruta, Koralek, Malwa, Orlik, Aster, Drop.

Jedyną odmianą o miąższu białym jest Irys, pozostałe mają miąższ jasnożółty i żółty. Koralek, Orlik, Drop są odmianami mątwikoodpornymi.

Ciąg dalszy w następnym numerze miesięcznika.

Opracował: A. Matuszewski

Kiszenie surowych ziemniaków.

Większe od ubiegłorocznych plony ziemniaków, mniejsze możliwości ich zbytu tworzą problem nadprodukcji ziemniaka w naszym województwie. Jednym ze sposobów rozwiązania tego problemu jest kiszenie surowych ziemniaków. Próby zakiszania surowych ziemniaków były podejmowane w dużym zakresie w latach ubiegłych, jednak ze względu na brak odpowiedniego preparatu konserwującego tego typu kiszonki opinie rolników na temat przydatności tej paszy były różne od dobrych, do złych. Na zmniejszenie zainteresowania rolników wpłynęła też opłacalność zbytu ziemniaków w poprzednich latach.

W tym roku Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie zaoferował nowy preparat LACTAMYL do kiszenia surowych ziemniaków z 20% udziałem pasz treściwych. Preparat ten powoduje hydrolizę skrobi w takim stopniu jak parowanie ziemniaków, gdzie zużywa się 50 kg węgla na 1 tonę bulw.

Na 1 tonę kiszonki potrzeba:

750-800 kg surowych pociętych na kawałki ok. 1 cm ziemniaków

100-150 kg śrut zbożowych

100 kg otrąb pszennych

2 kg soli kuchennej

1,5 kg preparatu Lactamyl

Preparat należy rozprowadzić równomiernie posypując zakiszane surowce. Nie mieszać go z solą kuchenną.

Okres zakiszania wynosi ok. 6 tygodni.

Wartość pokarmowa 1 kg takiej kiszonki wynosi:

- 0,6 jednostki owsianej

- 40 g białka ogólnego

- 30 g białka strawnego

Koszt preparatu na sporządzenie 1 tony kiszonki wynosi obecnie 60 000 zł.

Dokładnych informacji udzielają:

dr inż. Krystyna Zielińska

mgr inż. Antoni Miecznikowski

Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego
Zakład Technologii Spirytusu i Drożdży

Warszawa ul. Rakowiecka 36

tel. 49-02-41 lub 49-01-71 w.288,283

lub doradcy ODR w Grabanowie

Na podstawie materiałów IBPR-S opracowali:

Cz. Mirczewska

A. Matuszewski

Kredyty z AGROLINII dla rolnictwa

Program AGROLINIA - "Importowa Linia Kredytowa dla Sektora Rolnego" finansowany jest ze środków Komisji Wspólnot Europejskich w ramach budżetu PHARE.

Celem programu jest dostarczenie funduszy na zakup środków produkcji dla rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego oraz pomoc w tworzeniu małych i średnich przedsiębiorstw prywatnych i spółdzielczych w sektorze rolnym.

Fundusz Współpracy, realizujący program, 14 września br. podpisał umowę z trzema polskimi bankami regionalnymi:

Gospodarczym Bankiem Wielkopolskim S.A. w Poznaniu,

Gospodarczym Bankiem Południowo-Zachodnim S.A. we

Wrocławiu (dla Polski południowej) i Bankiem Unii Gospo-

darczej S.A. w Warszawie (dla Polski centralnej i wschod-

niej), które będą pośredniczyły w udzielaniu kredytów dla

rolników. Przyznana kwotę 4,8 mln dolarów rozdzielono

następująco: GBW - 2,4 mln dolarów, GBPZ i BUG po 1,2

mln dolarów. Rolnicy mogą o ten kredyt ubiegać się w

bankach spółdzielczych, zrzeszonych w jednym z trzech w/w

banków regionalnych. W województwie białkopodlaskim

działa Oddział Banku Unii Gospodarczej w Radzynie Podla-

skim, który zrzesza 9 banków spółdzielczych: Czemierniki,

Drelów, Milanów, Parczew, Radzyń Podlaski, Siemień, Ulan,

Wisznice i Wohyń.

Kredyty udzielane są do wysokości około 4,5 mld zł, w

wyjątkowych przypadkach do 12 mld zł, z tym że preferowa-

ne są kredyty poniżej 1,2 mld zł i mogą być wykorzystane na

zakup maszyn i urządzeń, zwierząt hodowlanych, adaptację

budynków inwentarskich, inwestycje w przetwórstwie rol-

no-spożywczym. (z kredytowania wyłączony jest zakup zie-

mi). Udział środków własnych minimum 20%. Okres spłaty

kredytu do 12 lat, w tym do 2 lat karencji. Oprocentowanie

wynosi 0,6 stopy kredytu refinansowego tj. 21% + 5% marży

banku obsługującego (obecnie wynosi to 26% w skali roku).

W przypadku kredytu dewizowego obowiązuje stopa LI-

BOR dla okresów półrocznych + 4% marży banku pośred-

niczącego (udziela go tylko Gospodarczy Bank

Wielkopolski).

Banki regionalne dysponujące kredytem AGROLINII:

Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.

61-725 Poznań, ul. Mielżyńskiego 22

tel. 52-90-89 (Departament kredytów)

Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A.

50-348 Wrocław, ul. Sienkiewicza 77

tel. 22-29-33 (Departament kredytów)

Bank Unii Gospodarczej S.A.

00-057 Warszawa, ul. Pl. Dąbrowskiego 3

tel. 26-72-20(29) w. 220, 227 (Departament kredytów)

Fundusz Współpracy - Agrolinia

00-503 Warszawa, ul. Żurawia 4a

tel. 693-55-91, fax 693-55-96

A.Ż.

KREDYTY SUSZOWE MOŻNA SPŁACAĆ DO 30 LISTOPADA BR.

Kredyty udzielane jesienią ub.r. i wiosną tego roku na likwidację skutków ubiegłorocznej suszy, rolnicy mogą spłacać do 30 listopada br. a nie jak przewidują umowy, do 30 września br. Formalności związane z przesunięciem terminu płatności o 2 miesiące należy załatwiać w bankach, które przyznały pożyczki.

ODDŁUŻANIE ROLNICTWA

We wrześniu rozpoczęto wypłacanie kolejnych transz kredytów z Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużania Rolnictwa. Dostaną je ci, którzy otrzymali dotychczas jedynie I lub II ratę kredytu i wykorzystali środki zgodnie z przeznaczeniem. Jak poinformował dyrektor Funduszu Stefan Małecki, trudno będzie się wywiązać z podjętych przez Fundusz zobowiązań, które przekraczają 1 bln zł, bowiem Fundusz do końca roku dysponuje kwotą 240 mld zł. Stąd wszystkie wcześniej rozpatrzone wnioski o kredyt będą ponownie zwerfikowane. W tej sytuacji nowe podania o pożyczkę nie mają szans realizacji w tym roku.

A.Ż.

NOTOWANIA Z TARGÓW I JARMARKÓW

SPORZĄDZONE PRZEZ OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W GRABANOWIE

.../Ceny w tys. zł za jednostkę)

Wyszczególnienie	J.M.	Wisznice 18.10.93r.	Parczew 19.10.93r.	Łosice 20.10.93r.	Radzyń Podlaski 20.10.93r.	Piszczac 20.10.93r.	Biała Podlaska 21.10.93r.	Międzyrzec Podlaski 21.10.93r.
pszenica	q	230	-	240 - 250	240 - 250	200 - 230	240 - 260	250 - 280
pszenżyto	q	-	-	230	220	-	230	240
żyto	q	180	-	220 - 230	220	180	200	200
jęczmień	q	200	-	-	220 - 230	150 - 200	-	-
owies	q	190	-	240 - 250	220 - 230	170 - 180	200 - 220	205 - 240
mieszanka zbożowa	q	200	-	240	220 - 230	-	-	240
ziemniaki jadalne	q	-	120 *	40	40 - 45	-	60 - 70	60
prosięta 10-15 kg	para	1000	1050 - 1200	800 - 850	800 - 900	800 - 1300	800 - 1300	800 - 1400
prosięta pow.15kg	para	1200	-	1300	1200 - 1300	-	-	-
krowa	szt.	7500	-	6500 - 8000	-	7500	-	6200
krowa z cielęciem	szt.	9000	-	7000 - 8500	-	8000	-	10.000
króliki	kg	-	12	-	-	-	-	12
jaja	szt.	1,75	2,5	2	2,2	-	2	1,75 - 2
jabłka	kg	3 - 4	2 - 4	3,5 - 4	4	3 - 4	3 - 4	2 - 5
gruszki	kg	5 - 6	-	5 - 6	-	6	6 - 8	3 - 7
cebula	kg	2,5	2 - 3	2,4 - 2,5	2	3 - 4	3	2,5
pietruszka	kg	-	6	-	-	-	6	-
papryka	kg	-	16	-	10	-	-	-
marchew	kg	2	2	2,2	-	3	3	2,5
kapusta	q	30 - 40	40	40 - 60	25	35	40	40
kalafior	szt.	-	3	-	-	-	-	-
koń	szt.	-	-	-	-	18000	-	-

Uwagi:

Wisznice: zboża - podaż mała, popyt mały
 prosięta - podaż duża, popyt duży
 Łosice: zboża - podaż średnia, popyt mały
 prosięta - podaż średnia, popyt mały
 Piszczac: zboża - podaż mała, popyt średni
 prosięta - podaż mała, popyt średni
 Międzyrzec: zboża - podaż mała, popyt średni
 Podlaski: prosięta - podaż duża, popyt średni

Parczew: * ziemniaki - cena na bazarze
 prosięta - podaż duża, popyt mały
 Radzyń
 Podlaski: zboża - podaż średnia, popyt mały
 prosięta - podaż duża, popyt średni
 Biała
 Podlaska: zboża - podaż mała, popyt średni
 prosięta - podaż średnia, popyt średni

Targowiskowe ceny rolnicze w kraju

(Ceny w tys. zł za jednostkę w dniach 11 - 16 października 1993r.)

Województwo	Targowisko	Pszenica	Zyto	Jęczmień	Ziemniaki	Prosięta	Jaja	Jabłka	Cebula
Jednostka miary		q	q	q	q	para	szt.	kg	kg
	min.	160	140	155	35	800	1,40	1,75	1,20
	max.	350	300	300	150	1400	2,75	6,50	5,00
	średnia	244	189	216	75	1106	2,00	3,78	3,00
	odchylenie standard.	30	29	29	22	153	0,23	0,77	0,74
Białystok	Knyszyn	200	160	180	50	1200	1,87	3,00	3,50
Białystok	Bielsk Podlaski	200	170	-	60	1100	1,87	5,00	5,00
Biała Podlaska	Radzyń Podlaski	270	220	220	50	950	1,70	4,00	2,00
Biała Podlaska	Międzyrzec Podlaski	260	210	240	50	1200	1,80	4,00	2,00
Bielsko Biała	Sucha Beskidzka	280	260	260	100	1400	2,50	4,00	2,50
Bielsko Biała	Zywiec	290	260	280	90	1400	2,00	4,00	2,50
Bydgoszcz	Koronowo	220	200	200	60	900	2,00	3,00	2,50
Bydgoszcz	Szubin	200	160	200	80	900	2,20	3,00	2,50
Chełm	Chełm	-	-	-	60	1100	2,00	4,00	4,00
Chełm	Krasnystaw	240	-	200	70	950	2,00	4,00	4,00
Ciechanów	Płońsk	160	140	-	88	850	1,90	3,00	2,00
Częstochowa	Kłobuck	230	190	220	60	1250	1,90	4,00	3,00
Częstochowa	Mstów	230	180	200	60	1200	2,00	4,00	3,00
Elbląg	Orneta	200	180	180	70	950	2,20	2,50	2,50
Elbląg	Susz	240	-	230	50	850	2,00	3,75	3,00
Gdańsk	Kościerzyna	260	200	220	80	1150	2,20	4,50	3,80
Gdańsk	Wejherowo	245	170	230	85	1050	1,70	4,00	3,00
Gorzów Wielkopolski	Drezdenko	220	180	200	90	1000	1,90	3,00	4,00
Gorzów Wielkopolski	Gorzów Wielkopolski	250	-	220	100	900	2,00	4,00	5,00
Jelenia Góra	Bolesławiec	240	200	220	80	1000	2,30	5,00	4,00
Jelenia Góra	Jelenia Góra	250	200	200	100	1100	1,80	4,00	3,00
Kalisz	Ostrzeszów	260	180	240	50	1100	2,00	4,00	3,00
Kalisz	Krotoszyn	240	180	220	60	1200	2,00	3,00	3,50
Katowice	Siewierz	240	190	200	60	1400	1,80	4,00	2,00
Katowice	Wodzisław	280	260	240	80	1200	2,00	4,00	3,50
Kielce	Łąków	200	180	180	35	1400	2,50	4,00	3,00
Kielce	Włoszczowa	250	180	200	60	1100	1,50	3,50	4,00
Konin	Konin	285	220	270	90	1100	2,00	4,00	3,00
Konin	Słupca	230	170	220	70	1100	1,90	3,50	3,50

Koszalin	Koszalin	300	-	-	125	950	2,30	3,00	2,75
Koszalin	Swidwin	280	-	220	150	1000	2,00	5,00	4,00
Kraków	Krzeszowice	250	200	210	70	1200	2,00	3,00	2,00
Kraków	Proszowice	230	-	200	70	1250	2,40	3,50	1,20
Krosno	Brzozów	280	-	-	150	1200	2,00	3,00	2,40
Krosno	Jaslo	280	-	-	110	1200	2,20	5,00	3,00
Legnica	Głogów	210	150	190	70	1100	1,80	3,50	2,75
Legnica	Jawor	225	-	155	65	1050	2,05	3,25	2,50
Leszno	Leszno	260	180	220	80	-	2,20	5,00	3,50
Leszno	Rawicz	225	170	-	65	900	1,90	4,50	3,50
Łódź	Głowno	260	160	250	60	1100	2,33	3,00	3,00
Łódź	Pabianice	280	180	260	80	1400	2,13	4,00	2,00
Łomża	Sokoły	230	170	220	65	1000	1,40	4,50	4,00
Łomża	Ciechanowiec	230	190	210	70	1000	1,70	-	-
Lublin	Piaski	210	170	180	60	1300	-	4,00	3,50
Lublin	Ryki	270	210	-	60	1300	-	3,00	2,00
Nowy Sącz	Limanowa	260	220	240	100	1300	2,00	3,00	3,00
Nowy Sącz	Stary Sącz	260	240	250	90	1400	2,10	3,00	2,00
Olsztyn	Olsztyn	300	300	300	90	-	1,85	4,00	3,00
Olsztyn	Szczytno	215	175	190	70	1100	1,80	3,25	3,50
Opole	Kędzierzyn	-	-	-	150	1200	1,90	4,00	3,50
Opole	Nysa	-	-	-	100	1200	1,80	4,00	2,50
Ostrołęka	Ostrołęka	250	180	240	50	1100	2,20	3,00	2,50
Ostrołęka	Wyszków	250	190	250	50	1000	2,00	4,00	3,00
Piła	Szamocin	240	160	200	70	-	-	2,00	3,00
Piła	Trzcianka	260	200	200	60	850	2,20	5,00	2,50
Piotrków Trybunalski	Radomsko	250	200	220	70	1100	1,90	5,00	2,00
Piotrków Trybunalski	Przedbórz	280	200	-	70	1200	1,70	3,00	3,00
Płock	Sierpc	210	170	190	50	900	2,33	3,50	1,80
Płock	Gostynin	175	150	170	45	850	2,75	1,75	1,45
Poznań	Grodzisk Wielkopolski	250	180	220	80	1000	2,00	4,00	4,00
Poznań	Września	260	200	240	80	1050	1,90	4,00	3,00
Radom	Przytyk	230	180	220	60	1200	2,10	-	2,00
Radom	Szydłowiec	230	165	210	60	1150	2,20	4,50	2,50
Rzeszów	Leżajsk	240	210	-	70	950	1,90	4,00	3,00
Rzeszów	Mielec	250	-	240	90	1300	1,90	3,00	3,00
Siedlce	Mińsk	265	205	245	60	800	2,30	5,00	3,50
Siedlce	Siedlce	250	225	250	90	1350	2,20	4,00	3,25

Sieradz	Błaszki	225	155	170	55	1000	2,25	3,00	3,50
Sieradz	Sieradz	255	185	175	60	1000	2,35	3,25	3,75
Skierniewice	Brzeziny	240	-	220	45	1200	2,20	4,00	3,50
Skierniewice	Sochaczew	250	160	200	60	-	2,30	4,00	3,00
Słupsk	Lębork	280	180	220	90	-	2,00	4,00	2,50
Słupsk	Ślawno	-	-	-	80	1000	2,10	3,50	2,50
Suwałki	Olecko	210	160	190	70	900	1,80	2,00	3,50
Suwałki	Suwałki	180	150	170	70	1300	2,00	4,00	3,50
Szczecin	Stargard	260	170	220	80	-	1,90	5,00	4,00
Szczecin	Police	350	-	300	100	1100	2,00	4,00	3,00
Tarnów	Szczucin	260	240	240	70	1400	1,70	-	-
Tarnów	Zakliczyn	260	220	240	-	1100	2,00	3,00	-
Tarnobrzeg	Janów Lubelski	240	220	220	90	1300	2,20	2,50	3,00
Tarnobrzeg	Staszów	230	180	210	50	1050	1,80	3,00	2,50
Toruń	Biskupiec	240	180	200	80	1100	-	4,00	2,50
Toruń	Golub Dobrzyń	220	-	200	80	1000	1,50	4,00	4,00
Wałbrzych	Bystrzyca	-	-	-	115	1200	2,00	6,50	3,00
Wałbrzych	Dzierżoniów	300	-	-	100	1000	1,80	4,00	2,00
Warszawa	Góra Kalwaria	250	180	220	70	-	2,40	-	3,50
Warszawa	Grodzisk Mazowiecki	250	180	240	80	1300	2,00	4,00	2,00
Włocławek	Skępe	220	160	210	50	1000	1,80	4,00	2,50
Włocławek	Aleksandrów Kujawski	220	150	180	60	1000	2,00	5,00	3,00
Wrocław	Trzebnica	240	200	180	100	1050	1,40	3,00	3,50
Wrocław	Wolow	240	180	180	70	1150	2,00	4,00	3,75
Zamość	Hrubieszów	-	-	-	60	1000	2,00	4,00	4,50
Zamość	Tomaszów Lubelski	230	200	-	80	1000	2,00	4,00	2,50
Zielona Góra	Wolsztyn	250	180	210	85	1200	2,00	4,00	3,50
Zielona Góra	Zagań	240	170	210	75	1000	1,80	4,00	2,00

**Ceny uzyskane w transakcjach na giełdzie poznańskiej
w okresie: 9 - 15 października 1993r.**

Nazwa towaru	Ilość w tonach	Cena w zł za 1 tonę
Póltusze wieprzowe mrożone	17,00	23 500 000
Póltusze wieprzowe chłodzone	11,80	28 400 000
Pszenica paszowa	315,00	2 300 000
Cukier	40,00	7 100 000
Sruta sojowa 42,5% białka	12,00	5 750 000

Łączna wartość wybranych transakcji w podanym okresie: 1 809 724 600 zł.

Podatek od spadków i darowizn

Przepisy prawne dotyczące podatku od spadków i darowizn przewidują dwa rodzaje zwolnień:

I. zwolnienie określonej wartości darowizny lub spadku od podatku ze względu na więzi łączące darczyńcę z obdarowanym lub spadkobiercą z spadkodawcą,

II. zwolnienie określonej wartości darowizny lub spadku od podatku z uwagi na przeznaczenie otrzymanych pieniędzy, rzeczy lub praw majątkowych. Ten rodzaj zwolnienia istnieje niezależnie od poprzedniego zwolnienia.

W pierwszej z wymienionych kategorii zwolnień (pkt I) przepisy prawne przewidują różne wartości darowizny lub spadku, które są zwolnione od podatku. Wartość objęta zwolnieniem uzależniona jest od tego, do której grupy podatkowej należy osoba otrzymująca darowiznę lub spadek (art. 9 ust.1 ustawy).

Do pierwszej grupy podatkowej zaliczeni zostali: małżonek, zstępni (dzieci, wnuki), wstępni (rodzice, dziadkowie), pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie. Dla tej grupy kwota wolna od podatku jest równa **39 755 000 zł**.

Do drugiej grupy podatkowej należą zstępni rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych. Dla osób z tej grupy kwotą wolną od podatku jest **29 820 000 zł**.

Do grupy trzeciej należą pozostałe osoby, które nie zostały wymienione wyżej. Dla tych osób kwotą wolną od podatku jest **19 890 000 zł**.

Do drugiej kategorii zwolnień (pkt II) należy zwolnienie obdarowanego pieniędzmi lub innymi rzeczami, jeśli należy on do osób zaliczanych do pierwszej grupy podatkowej i otrzymaną darowiznę przeznaczy bezpośrednio na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni, budowę lokalu w małym domu mieszkalnym, budowę domu jednorodzinnego albo też na nabycie od państwa lokalu mieszkalnego, stanowiącego odrębną nieruchomość.

Jeżeli te warunki są spełnione, to podatnik - obdarowany nie płaci podatku, gdy pieniądze lub inne rzeczy nie miały wartości większej niż (art. 3 pkt 3 ustawy):

1) **39 755 000 zł** od jednego darczyńcy,

2) **79 510 000 zł** łącznie od wielu darczyńców w okresie 5 lat od daty pierwszej darowizny.

Z podstawy opodatkowania wyłącza się również wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość lub budynku mieszkalnego (art.16 ust.1 ustawy):

- nabytego w drodze spadku lub darowizny przez osoby z I grupy podatkowej - **do 118 950 000 zł**
- przez osoby z II grupy podatkowej i III (dodatkowy warunek - co najmniej 2 lata opieki nad spadkodawcą) - **do 79 200 000 zł**.

Przedziały nadwyżki kwot wartości rzeczy i praw majątkowych podlegających opodatkowaniu podatkiem od spadku i darowizn:

KWOTY NADWYŻKI W ZŁ PODATEK WYNOŚI
ponad do

1) od nabywców zaliczanych do I grupy podatkowej:

27 mln	5%
27 mln - 54 mln	1,350 mln i 7% od nadwyżki ponad 27 mln
54 mln - 81 mln	3,240 mln i 9% od nadwyżki ponad 54 mln
81 mln - 108 mln	5,670 mln i 11% od nadwyżki ponad 81 mln
108 mln - 135 mln	8,640 mln i 13% od nadwyżki ponad 108 mln
135 mln - 162 mln	12,150 mln i 15% od nadwyżki ponad 135 mln
162 mln - 189 mln	16,200 mln i 17% od nadwyżki ponad 162 mln
189 mln	20,790 mln i 19% od nadwyżki ponad 189 mln

2) od nabywców zaliczanych do II grupy podatkowej:

27 mln	11%
27 mln - 54 mln	2,970 mln i 14% od nadwyżki ponad 27 mln
54 mln - 81 mln	6,750 mln i 17% od nadwyżki ponad 54 mln
81 mln - 108 mln	11,340 mln i 20% od nadwyżki ponad 81 mln
108 mln - 135 mln	16,740 mln i 23% od nadwyżki ponad 108 mln
135 mln - 162 mln	22,950 mln i 26% od nadwyżki ponad 135 mln
162 mln - 189 mln	29,970 mln i 29% od nadwyżki ponad 162 mln
189 mln	37,800 mln i 32% od nadwyżki ponad 189 mln

3) od nabywców zaliczanych do III grupy podatkowej:

27 mln	17%
27 mln - 54 mln	4,590 mln i 21% od nadwyżki ponad 27 mln
54 mln - 81 mln	10,260 mln i 25% od nadwyżki ponad 54 mln
81 mln - 108 mln	17,010 mln i 29% od nadwyżki ponad 81 mln
108 mln - 135 mln	24,840 mln i 33% od nadwyżki ponad 108 mln
135 mln - 162 mln	33,750 mln i 37% od nadwyżki ponad 135 mln
162 mln - 189 mln	43,740 mln i 41% od nadwyżki ponad 162 mln
189 mln	54,810 mln i 45% od nadwyżki ponad 189 mln

nie więcej jednak niż 40% podstawy obliczenia

A.Ż.

Podstawa prawna:
Dz.U. z 1983r. Nr 45, poz.207,
Dz.U. z 1989r. Nr 74, poz.443,
Dz.U. z 1993r. Nr 59, poz.271/

1. Przyjechała pani w odwiedziny do ojca, który pracuje w ODR w Grabanowie jako doradca. w celu przybliżenia swojej osoby naszym czytelnikom proszę o kilka słów o sobie.

Jestem najmłodszą córką Pana EWARTA. Jako jedyna w rodzinie jestem w stanie wolnym, dlatego też mogłam sobie pozwolić na przyjazd do Polski. Studiuję psychologię już 4 lata. Ostatnio pracowałam w poradni psychologicznej zajmując się dość ciekawym tematem wśród nowożeńców i młodych małżeństw. Temat sprecyzuję najkrótszym określeniem "Wpływ małżeństwa na występujące później stresy". Pracę dyplomową na ten temat już złożyłam w Uniwersytecie Stanowym i chcę uzyskać tytuł mgr.

2. Co pani zwiedziła w naszym kraju i jakie wrażenia - odczucia wyniosła pani z tego okresu.

Zwiedziłam Kraków, Warszawę, Zakopane, Wieliczkę, Częstochowę, obóz Koncentracyjny w Oświęcimiu, Nałęczów, Kazimierz oraz pałac w Kozłowie. Te miejsca dały możliwość poznania - historii Polski. Poznałam wiele ciekawych ludzi. Zobaczyłam prawdziwe życie w Polsce. Jestem pod wrażeniem gościnności i serdeczności. Twierdzę, że ludzie w Polsce są bardziej ciepłi, szczerzy i otwarci niż w USA.

3. W ostatnich dniach uczestniczyła pani w spotkaniach z rolnikami organizowanych przez ojca. co może pani powiedzieć o tych rolnikach jako przyszły psycholog?

Nie jestem jeszcze aż tak doświadczona ale patrząc z punktu historycznego i na to ile przeszedł naród polski przez II wojnę światową, terror stalinowski to jednak ludzie są bardzo silni, a w rozmowie z polskimi rolnikami odnoszę szczególne wrażenie i twierdzę, że są ludźmi rzeczowymi, dają sobie radę w każdej sytuacji wynikającej z zachodzących zmian w polskim rolnictwie. Zaobserwowałam również i to, że radykalnie poprawia się zdrowie psychiczne rolników. Wynika to z tego, że mogą decydować sami o sobie.

4. Przepraszam ale użyję bezpośredniej formy zwrotu. Spotkałaś się również z naszymi doradcami w terenie. co możesz powiedzieć o tej grupie ludzi?

Oczywiście że powiem i to z wielką przyjemnością, ale krótko. Są to ludzie o wysokim zasobie wiedzy zawodowej, wysokiej kulturze i silnej osobowości.

5. Wyjeżdżasz za kilka dni do stanów by kończyć magisterium na uniwersytecie czy chciałabyś jeszcze raz przyjechać do polski. Tak.

Życzymy ci wszystkiego najlepszego, ukończenia magisterium i dużo sukcesów w życiu prywatnym. Na zakończenie powtórzę ci to (podśluchałem) co mówili o Tobie moi koledzy z ODR - ale krótko.

"Jesteś wspaniała" a od redakcji dodam "jesteś miła i.....ładna"

Gospodarstwo Pana Romualda Soszyńskiego położone jest we wsi Terlików - gmina Sarnaki. Obejmuje powierzchnię 24.17 ha. W tym użytki rolne to 17.83 ha. Jest to gospodarstwo o owczarskim kierunku produkcji.

Wiosną 1992 r. wprowadziłam do tego gospodarstwa nową odmianę ziemniaków - Lawina. Tą odmianą rolnik obsadził powierzchnię 0.2 ha. Była to działka klasy III kompleksu pszennego dobrego. Zastosował nawożenie zgodne z zaleceniami nawozowymi oraz opryski przeciwko stoncy i zarazie ziemniaczanej. Uzyskał plon 430 q/ha. Bulwy ziemniaka były bardzo duże. W roku 1993 sadzeniaków wystarczyło na obsadzenie 0.8 ha i na sprzedaż innym rolnikom w ilości 7 q. Była to działka klasy IV-V-VI kompleksu żytniego dobrego. Wiosną rolnik zastosował obornik w ilości ok.150 q/ha oraz nawożenie mineralne w formie polifoski w ilości 3,5 q/ha tj. N-28, P-84, K-84. Pogłównie zaś mocznik w ilości N - 57,5 kg/ha. Przeciwko stoncy ziemniaczanej był zastosowany Bancol, a przeciwko zarazie Ridomil i Brestan.

W pierwszych dniach października rolnik zabrał ziemniaki i osiągnął plon 375 q/ha. Bulwy były również duże i bardzo duże.

Ziemniaki Lawina są odmianą jadalną, średnio późną o podwyższonej zawartości skrobi (17%) są odporne na mątwika ziemniaczanego. Bulwy są okrągłoolwne o płtykich oczkach i jasnożółty miąższu. Typ kulinarny - mączysty(c). Przydatne są do produkcji kostki, puree i chipsów. Odmiana bardzo plenna dająca najwyższe plony bulw i skrobi wśród odmian krajowych.

Odporność na choroby w skali 1-9 (1- bardzo wrażliwa ; 9-całkowicie odporna) przedstawia się następująco; wirus liściozwoju 7-8, wirus Y -6, zaraza ziemniaczana; liście-7, bulwy-5, czarna nóżka - 5-6, parch zwykły-5.

Rolnik jest zadowolony z odmiany. W ubiegłym roku sprzedał 7 q, a w bieżącym już rolnicy zamówili ok.3 ton sadzeniaka. W następnym roku zamierza obsadzić tą odmianą ok.1 ha. Zaprasza rolników chętnych do zakupu sadzeniaków .

Mgr.Zofia Chotyńiec

Rozmawiał: B. Chachulski

Przedzimowy siew warzyw.

Jesienny wysiew warzyw jest jedną z metod przyspieszania plonowania warzyw. Mimo, że temat ten podejmowany jest od wielu lat w prasie ogrodniczej, to jednak nadal na naszym terenie rzadko spotykam się wśród gospodyń wiejskich z tą metodą uprawy warzyw.

ODR, wcześniej jako WOPR w latach osiemdziesiątych popularyzował ten temat poprzez specjalistki d/s wgd na terenie całego województwa. Prowadziliśmy szkolenia i demonstracje z tego zakresu. Przy zastosowaniu optymalnych, zalecanych terminów siewu i sadzenia, uzyskano we wszystkich demonstracjach pozytywne wyniki. W prowadzonych demonstracjach uwzględniono następujące gatunki warzyw:

1. Sałata zimowa, szpinak - wysiew około 15 września a po skielkowaniu przed nadejściem mrozów przykrywano uprawy cienką warstwą słomy, liści lub gałązkami drzew iglastych.

2. Cebula dymka, czosnek - wysadzenie w II dekadzie października aby zdążyły się ukorzenie przed nadejściem mrozów. Także na zimę przykrywano słomą, liśćmi lub gałązkami z drzew iglastych.

3. Marchew, pietruszka, koper - wysiew pod koniec listopada, tak aby przed mrozami nie zdążyły skielkować.

Niektóre kobiety wysiewały także i inne gatunki warzyw np. buraczki, sałatę masłową i przy sprzyjających warunkach także miały wyniki pozytywne.

Najlepsze efekty w omawianych demonstracjach uzyskano przy wysiewie marchwi, pietruszki i kopru. Zbiory tych warzyw zostały przyspieszone średnio o około 2 tygodnie w porównaniu z siewem wiosennym.

Dlatego też przedzimowy wysiew warzyw polecam szczególnie dla warzyw takich jak: marchew, pietruszka i koper. Nasiona tych warzyw mają długi okres kiełkowania i do tego procesu nie wymagają wysokich temperatur.

Do tego typu uprawy nadają się przede wszystkim gleby lekkie nie zaskorupiające się. Na glebach cięższych dobrze jest po wysiewie nałożyć warstwę lżejszej ziemi kompostowej.

Nasiona wysiewa się późną jesienią, przed nadejściem mrozów i zamarznięciem gleby. Zwykle pod koniec listopada lub na początku grudnia. Nie należy przyspieszać terminu siewu, bo nasiona mogą skielkować przed mrozami a młode siewki są wrażliwe na mrozy.

Należy także pamiętać o zwiększeniu ilości wysiewu nasion, nawet do 50%, ponieważ z uwagi na trudniejsze warunki kiełkowania wschody są zwykle słabsze niż przy siewie wiosennym. Także nasiona trzeba wysiać nieco głębiej. Marchew i pietruszkę wysiewamy w rzędy co 20 cm a koper można wysiać w międzyrzędzia lub w rzędy razem z marchwią lub pietruszką.

Do wysiewu ozimego nadają się najwcześniejsze odmiany marchwi, wytwarzają one wcześniej korzenie niż odmiany późne, wysiane w tym samym terminie.

Po siewie pozostawiamy uprawę do wiosny. Wiosną, na początku marca dobrze jest przykryć uprawę folią perforo-

waną lub włókniną, co zapewni korzystniejsze warunki wzrostu, przyspieszy i zwiększy plon.

Po 4 - 6 tygodniach folię lub włókninę zdejmujemy i w razie potrzeby dokonujemy przerywki oraz wzruszamy międzyrzędzia.

Taki termin i warunki uprawy powoduje przyspieszenie zbioru o około 2 - 3 tygodnie wcześniej w porównaniu z najwcześniejszym siewem wiosennym.

Opracowała: mgr inż. Bożena Warda.

Orka przedzimowa.

Właściwa jesienna uprawa roli to jeden z podstawowych elementów przygotowania stanowiska dla roślin jarych. Ważna jest tu głęboka orka przedzimowa. Orkę tę powinno wykonać się jesienią na wszystkich nie obsianych polach, ponieważ spełnia ona szereg ważnych zadań:

- sprzyja nagromadzeniu w glebie zapasów wody z opadów jesienno-zimowych,
- poprawia stan struktury gleby,
- odchwascza pola (głęboko przykrywa nasiona chwastów, a wydobyte na wierzch korzenie, rozłogi tracą zdolność do rozmnażania wegetatywnego),
- powierzchnia roli zaoranej na zimę szybciej nagrzewa się wiosną zapewniając tym samym optymalny termin siewu czy sadzenia.

Aby wykorzystać wszystkie zalety orki przedzimowej, należy wykonać ją w odpowiednim czasie, na właściwą głębokość i dobrze wyskibić.

Orać można przez całą jesień, byle gleba nie była zbyt mokra ani zbyt przesuszona. W obu w/w przypadkach niszczy się strukturę gleby. Gdy jest zbyt mokro ziemia rozmazuje się, gdy sucho-rozpyła się lub zbryla.

Orkę przedzimową wykonuje się na pełną głębokość warstwy uprawnej, zazwyczaj od 20 do 25 cm. Do głębokości skiby należy odpowiednio dobrać jej szerokość, aby wystawić dużą powierzchnię na strukturotwórcze działanie mrozu i chłonięcie opadów atmosferycznych. Najlepsze wyskibienie zapewnia stosunek głębokości do szerokości równy 1:1,4 (przy orce na głębokość 25 cm skiba powinna być szeroka na 35 cm).

Na glebach o wysokiej kulturze i gdzie była stosowana orka melioracyjna można spłycić orkę zimową do 15-20 cm. Pod zboża jare następujące po okopowych zebranych mechanicznie można także spłycić do 12-15 cm.

Rezygnacja z orki przedzimowej dopuszczalna jest, gdy pole przeznaczane jest pod owies (roślina ta jest mało wrażliwa na stan struktury gleby) następujący po ziemniakach zebranych kopaczką lub kombajnem.

Trzeba podkreślić jednak, że każde pole co najmniej raz w rotacji zmianowania powinno być przed zimą głęboko zaorane.

mgr.inż. Zofia Kozysa

Dystrybucyjno-Serwisowa Organizacja Producentów

Perfektion bis
ins Detail

Dla przetwórstwa mięsnego:

- ❖ kutry uniwersalne
- ❖ wilki i wilki automatyczne
- ❖ nadziewarki próżniowe ze sterowaniem komputerowym

Alexanderwerk
Nahrungsmittelmaschinen

- ❖ profesjonalne noże
- ❖ stalki
- ❖ tasaki
- ❖ topory

**GIESSER
MESSER**

- ❖ mieszalnice
- ❖ masownice próżniowe
- ❖ nastrożkiwarki

VAKONA[®]
QUALITÄT

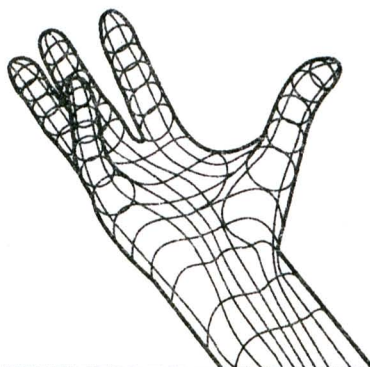
Dla każdej kielbasy
odpowiednia osłonka:

- ❖ kolagenowa
- ❖ poliamidowa
- ❖ nylonowa ...

ALLVAC

POLSKA

wszystko z jednej
ręki poprzez:

Polska północna

BASTRA-TECHNEX GmbH

71-475 Szczecin,
ul. Sopocka 5/4
tel./fax: (091) 563 565

Polska środkowa

**BASTRA ANGLO-DAL
TRADING sp. z o.o.**

01-698 Warszawa,
ul. Smoleńskiego 4 m 4
tel. 33-09-66,
fax: 33-17-61, tlx 817234

Polska południowa

P.P.U.H. BASTRA
41-600 Świętochłowice
ul. Bieszczadzka 4
tel. 032/45 60 14
fax: 45 64 66

- ❖ ekologicznie czyste komory wędzarniczo-parzelnicze
- ❖ komory do pieczenia
- ❖ kotły parzelnicze

BASTRA

Bayha+Strackbein

- ❖ piły taśmowe
- ❖ szlifierki
- ❖ kutry
- ❖ wilki stołowe

Nimm doch **MA**[®]
DO

- ❖ przyprawy surowe
- ❖ mieszanki
- ❖ preparaty przyprawowe
- ❖ środki wspomagające
- ❖ aromaty i kultury starterowe

**GEWÜRZ MÜHLE
NESSE**

POLAGRA' 93

01. - 06. 10. 1993

PAWILON Nr 23

MLECZNE UŻYTKOWANIE KÓZ.

Istnieje przekonanie o leczniczym oddziaływaniu na organizm ludzki mleka koziego. Dzieci mleko kozie trawią szybciej i dokładniej niż mleko krowie. Spożywanie mleka koziego przez ludzi dorosłych, zdrowych i rekonwalescentów wywiera korzystny wpływ na ich organizm. Posiada właściwości antyalergiczne - jest to najlepszy zamiennik mleka ludzkiego. Badania prowadzone nad dziećmi z astmą wykazały duży procent wyleczeń po spożyciu przez okres 6 tygodni wyłącznie mleka koziego. Można podejrzewać, że wyjadanie przez kozy różnych ziół i szerokiego asortymentu pasz wzbogaca mleko kozie w składniki mogące dodatkowo wpłynąć na zdrowie konsumenta. Składem ilościowym mleko kozie zbliżone jest do krowiego, zawiera:

suchej masy w granicach	11,5-16 %
tłuszczu	2,5-5,5 %
białka ogółem	2,9-4,0 %
popiołu ok.	0,8 %

natomiast składem chemicznym i budową podstawowych składników różni się od krowiego. Tłuszcz w mleku kozim występuje w postaci bardzo drobnych kuleczek, tworząc emulsję przez co jest łatwo trawiony. Skrzep mleka koziego jest bardziej miękki, drobnoziarnisty i delikatny w swej strukturze, może być szybciej strawiony przez enzymy żołądka. Dlatego też, przewód pokarmowy, który nie może poradzić sobie z białkiem mleka krowiego, skutecznie trawi białko mleka koziego. Mleko kozie zawiera znaczne ilości fosforu i wapnia mało żelaza. Ilość witamin zbliżona jest do zawartości w mleku krowim. Ma biały kolor, ponieważ nie zawiera karotenu tylko witaminę A. Po schłodzeniu do 5 stopni C pozostaje bez zmian przez dwie doby od doju. Posiada jednak pewną uciążliwą właściwość, ponieważ w trakcie pasteryzacji a już szczególnie gotowania może pojawić się lub spotęgować zapach i smak "kozi" co może zniechęcić niektórych konsumentów do jego spożywania. Z mleka koziego można wyrabiać sery i masło. Z 5-ciu litrów mleka świeżego lub pasteryzowanego można uzyskać około 0,5 kg sera, który ma znakomity smak i pięknie pachnie. Laktacja u kóz trwa około 300 dni, a wydajność mleka za cały okres laktacji wynosi:

650-3000 kg - u kóz ras szlachetnych

150- 700 kg - u kóz uszlachetnionych

Kozy doi się rano i wieczorem. Dój ręczny może odbywać się z boku lub z tyłu kozy. Nadają się doskonale do doju mechanicznego. Mleko chłonie zapachy dlatego w miejscu dojenia nie powinno się trzymać kiszonki lub brukwi, ani kozła. Wyższy procent tłuszczu zawiera mleko z udoju wieczornego. Wydajność dzienna kóz zależy od również od temperatury panującej w pomieszczeniu - zbyt wysoka zmniejsza procent tłuszczu, zbyt niska zmniejsza sekrecję mleka.

Dla zainteresowanych tematem podaję listę hodowców kóz w województwie białkopodlaskim:

1. Placha Ryszard	zam. Stok gm. Ulan
2. Mikołajuk Paweł	zam. Skrzyszew gm. Ulan
3. Wiater Barbara	zam. Biała gm. Radzyń Podl.
4. Dołęga Urszula	zam. Radzyń Podlaski
5. Kułak Jerzy	zam. Ulan Maj.
6. Błaszczuk Ignacy	zam. Czemierniki
7. Junak Krzysztof	zam. Jesionka gm. Parczew
8. Sokołowski Mirosław	zam. Jesionka gm. Parczew
9. Siłuch Franciszek	zam. Wierzbówka gm. Parczew
10. Bednarowski Zbigniew	zam. Koczerga gm. Parczew
11. Łukaszczyk Stanisław	zam. Parczew
12. Gubański Jan	zam. Parczew
13. Łuc Henryk i Krzysztof	zam. Podedwórze
14. Greś Józef	zam. Hołowno gm. Podedwórze
15. Kisiel Henryk	zam. Antopol gm. Parczew
16. Kossowska Maria	zam. Milanów
17. Kordos Renata	zam. Siemień
18. Romaniuk Marian	zam. Jesionka gm. Parczew
19. Kiryłuk Zbigniew	zam. Mostów gm. Huszlew
20. Rytel Witold	zam. Sarnaki
21. Dziwiński Marian	zam. Litewniki St. gm. Sarnaki
22. Demianiuk Henryk	zam. Prochenki gm. Olszanka

Opracowała
inż. A. Strącička

CO TO JEST ZESPÓŁ MASZYNOWY I WSPÓLNOTA MASZYNOWA ?

Zespół maszynowy / ZM / jest to nieformalny dobrowolny związek 2-10 rolników /najlepiej 3-6 rolników/ połączonych wewnętrzną, podpisaną umową, utworzony w celu wspólnego zakupu i użytkowania maszyn lub zestawu maszyn po kosztach własnych. Zrzeszeni w ZM członkowie sami ustalają udział poszczególnych członków w kwocie wyłożonej na zakup pojedynczej maszyny lub zestawu maszyn. Maszyny te użytkowane mogą być we własnych gospodarstwach członków ZM, a także świadczone usługi odpłatnie po kosztach własnych innym rolnikom - sąsiadom nie będącym członkami ZM. W tym wypadku usługi świadczone indywidualnie przez ZM lub za pośrednictwem Kółka Maszynowego /KM /, jeżeli takie istnieje w rejonie, a ZM jest jego członkiem. Udziały członków ZM w kwocie wyłożonej na zakup maszyn mogą być ustalane w różny sposób, ale rozliczenia kosztów utrzymania powinny być proporcjonalne do udziałów. Udziały członków ZM w kosztach zakupu maszyn mogą być następujące:

- według udziału w wykorzystaniu:

wykorzystanie u członka A / ha /

----- x 100 = udział członka A

wykorzystanie u wszystkich członków/ha/

- według równego udziału w cenie C maszyny np.: dla 3 członków

$C \times 100$

----- = udział członka A ;

3

- według udziału wynikającego z aktualnych możliwości finansowych członków.

Wspólnota Maszynowa / WM / stanowi dobrowolny związek 10-50, połączonych wewnętrzną, podpisaną umową lub regulaminem, utworzona w celu wspólnego, zespołowego użytkowania maszyn:

a/ zakupionych za pieniądze własne lub za kredyt zaciągnięty w banku przez dobrowolnych członków wspólnoty;

b/ otrzymanych nieodpłatnie z likwidowanego SKR i stanowiących własność wszystkich członków jednej lub kilku sąsiednich wsi, stających się automatycznie członkami wspólnoty.

W wariantcie "a" członkowie wspólnoty sami ustalają udziały poszczególnych osób w kwotach potrzebnych na zakup pojedynczej maszyny lub zestawu maszyn. Gdy wyposażenie w maszyny jest dobre pierwsze zakupy będą dotyczyć pojedynczych specjalistycznych maszyn, których brak odczuwa wspólnota. W miarę zużywania się maszyn już posiadanych będą stopniowo kupowane następne, w kolejności uzgodnionej między członkami wspólnoty.

Udziały w wydatkach na zakup nowych maszyn najwygodniej ustalać według udziału poszczególnych członków w przewidywanym, rocznym wykorzystaniu zdolności przerobowej maszyn, czyli podobnie jak w ZM.

W wariantcie "b" zestaw maszyn otrzymanych przez wspólnotę może być przypadkowy, gdyż wynika z podziału SKR.

oprac. mgr inż. B.Filatiuk

WSPÓŁPRACA OBNIŻA KOSZTY UTRZYMANIA (K_{utr}) W ZŁ/ha
DZIĘKI DOBREMU WYKORZYSTANIU ROCZNEJ ZDOLNOŚCI PRZEROBOWEJ MASZYN

DUŻO MASZYN - MAŁY EFEKT

ŹLE

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA MASZYN - TO MNIJ MASZYN - WIĘKSZY EFEKT

DOBRZE

KM - TO POMOC MIĘDZYSĄSIEDZKA

PARTNERSTWO

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Grabanowie w ramach Polsko - Amerykańskiego Programu Doradztwa Rolniczego na terenie czterech gmin : Huszlew, Łosice, Sarnaki i Stara Kornica zakończył realizację projektu demonstracyjnego na temat: "Roztwór saletrzano - mocznikowy szansą dla rolnictwa i środowiska".

Roztwór saletrzano - mocznikowy zwany RSM jest wysokoskoncentrowanym nawozem azotowym wodnego roztworu azotu w formie amidowej, azotanowej i amonowej.

RSM należy donawozów szczególnie korzystnych dla upraw roślin zbożowych i trwałych użytków zielonych.

Celem tego projektu było rozpowszechnienie nowoczesnych metod nawożenia w formie roztworu saletrzano - mocznikowego wśród rolników naszego województwa. Projektem demonstracyjnym objęto 41 gospodarstw. W każdym z nich nawożono pogłównie zboża, użytki zielone o łącznej powierzchni 3 ha. W niektórych gospodarstwach zastosowano RSM w ziemniakach oraz do przyspieszenia rozkładu resztek poźniwnych (oprysk na ściernisko). Do realizacji tego tematu rolnicy otrzymali: roztwór saletrzano - mocznikowy 32 % w ilości 200 l tj. 85 kg czystego składnika azotu

oraz rozpylacze szczelinowe (dające oprysk grubokroplisty). Po zastosowaniu RSM rośliny przybierały barwę ciemnoniebieską. Na zbożach jarych efekty stosowania były mniej widoczne, gdyż terminy stosowania zbiegły się z okresem długotrwałej suszy. Zboża ozime i użytki zielone, które mniej odczuły brak opadów, zareagowały wyższą plonów.

W wyniku przeprowadzonych obserwacji i rozmów rolnicy wykazują zainteresowanie tą formą nawożenia z uwagi na:

- łatwość nawożenia,
- znaczne zmniejszenie czasochłonności i pracochłonności,
- obniżenie kosztów nawożenia w stosunku do nawozów granulowanych o 25 % ,
- możliwość stosowania z innymi preparatami,
- równomierność rozprowadzania i dokładność dawkowania azotu.

W celu rozszerzenia stosowania RSM niezbędne jest powołanie w naszym województwie punktów zajmujących się dystrybucją tego nawozu.

Od jesieni bieżącego roku kontynuowany jest ten projekt na terenie działania Zespołu Doradztwa Rolniczego w Parczewie i Wisznicach.

mgr inż. K.Kuresza

PRZEDSIĘBIORSTWO

PRODUKCYJNO USŁUGOWO HANDLOWE

" A I D A " Spółka z o.o.

21-500 Biała Podlaska ul. Brzeska 36A tel/fax 43 77 57

O F E R U J E

- OPRYSKIWACZE

polowe, ciągnikowe zawieszane z regulowaną wysokością zawieszenia belki spełniające wymogi Instytutu Budownictwa Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa oraz posiadające świadectwo kwalifikacji jakości i zezwolenie do oznaczania wyrobu znakiem bezpieczeństwa.

Wyposażenie opryskiwacza:

- zbiornik polietylenowy o pojemności 300 lub 400 dm³ (1)
- zawór sterujący ZS z regulatorem ciśnienia
- pompa przeponowa
- belka oprysku płaskiego o rozpiętości 10 lub 12 m z końcówkami rozpylającymi rozmieszczonymi co 0,5 m.

CENY HURTOWE I DETALICZNE ORAZ SPRZEDAŻ RATALNA

Cena opryskiwacza uzależniona jest od wielkości zbiornika oraz rozpiętości belki i wynosi od 9.800.000 do 11.900.000 zł.

- CZĘŚCI ZAMIENNE DO OPRYSKIWACZY

- NAWOZY WAPNIOWO-MAGNEZOWE

Produkowane z naturalnego wapienia i dolomitu w trzech asortymentach różniących się zawartością magnezu.

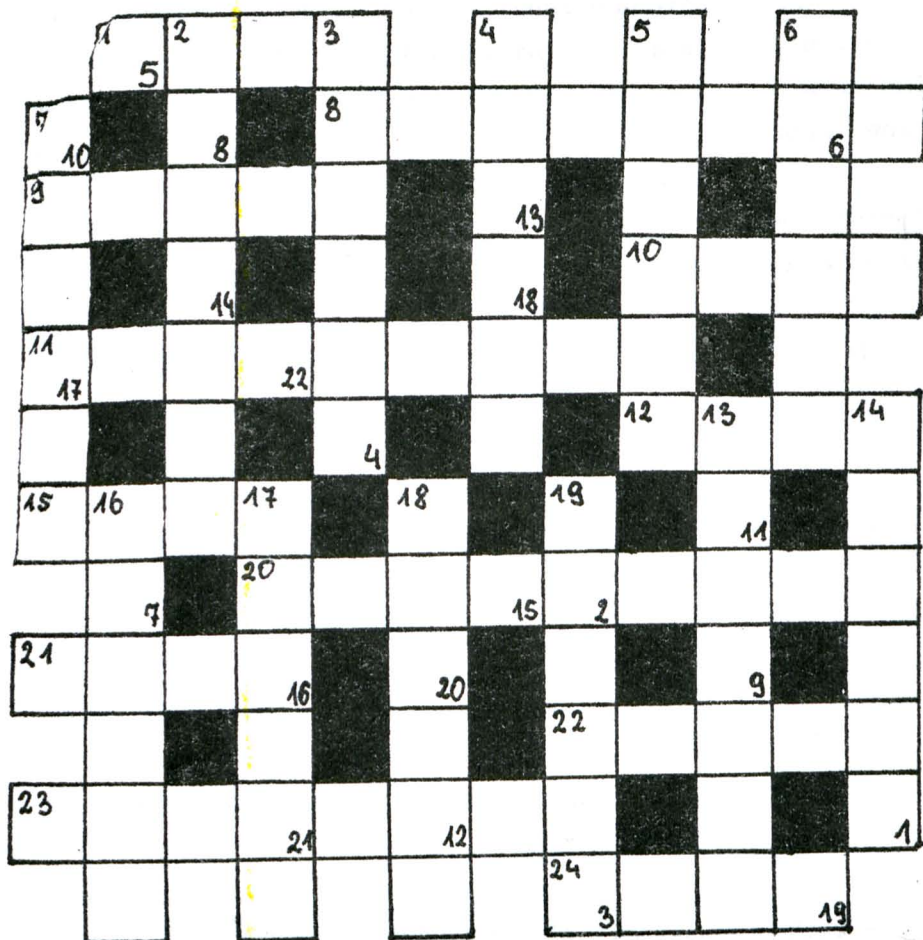
CENA NAWOZU WRAZ Z TRANSPORTEM POD WSKAZANY ADRES ROLNIKA w zależności od asortymentu wynosi od 120.000 do 65.000 zł za tonę.

- ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN ORAZ NAWOZY DOLISTNE

- USKUGI W ZAKRESIE

OPERATY OCHRONY ATMOSFERY, OPERATY WODNOPRAWNE, PROJEKTY TECHNICZNE I TECHNOLOGICZNE, NADZORY INWESTYCYJNE.

Krzyżówka Nr 14

Poziomo:

- 1) ciasto do dmuchania
- 8) polska pisarka Uczniowie Spartakusa
- 9) na Olimpiadzie lub cmentarzu
- 10) lipowy utwór literacki
- 11) cynia
- 12) światowej sławy uwodziciel kobiet
- 15) ta co spadła z konia
- 20) osobistość państwowa lub kościelna
- 21) węgierski bokser, mistrz olimpijski z 1972 roku
- 22) pani danielowa
- 23) odzwierzęca choroba zakaźna
- 24) strój sportowy

Pionowo: 2) troszczy się o swego podopiecznego, 3) tłoka, rodzaj szarwarku, 4) poprzedza Boże Narodzenie, 5) ryba z rodziny dorszowatych, 6) ryba z rodziny karpiowatych, 7) banda, zgraja, 13) ogólny szacunek, 14) 3.200 sztuk "Doradztwa Rolniczego", 16) pogardliwie o kobiecie zza Odry w czasie II wojny, 17) roślina z rodziny jaskrowatych, 18) uzdrowisko w woj. bielskim, 19) złożę węgla.

Litery w prawym dolnym rogu czytane od 1 do 22 dadzą dodatkowe rozwiązanie.

Hasło z krzyżówki Nr 13:

NIE WOLNO UŻYWAĆ POJEMNIKÓW PO PESTYCYDACH DO PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH

ADRES REDAKCJI: Grabanów 21-500 Biała Podlaska

Telefon: Biała Podl. 433792, 433800, 411247,
411255-Dyrektor, telefaks 438198
telex 863330

WYDAWCA: OSRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

DYREKTOR: mż. Tarasjuk Eugeniusz Z-ca **DYREKTORA** mgr Jeleń Stanisław

REDAKTOR NACZELNY: Chałubiński Bohdan

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K. Kurasza, R. Juszczyk, B. Filonuk, Cz. Mirczewska, A. Matuszewski, A. Stracička, A. Radziłowska, B. Warła, A. Witke, A. Zurkowska, specjaliści terenowi doradztwa roln. i specj. WGD

SKŁAD I WYDRUK KOMPUTEROWY: M. Zając, A. Mazur

DRUK: J. Wagner - Poligrafia ODR. Nr zamówienia... 29 93... nakład... 3.200 szt.

REDAKCJA "DORADZTWA ROLNICZEGO" przyjmuje do opublikowania ogłoszenia, komunikaty, informacje handlowe, oferty od rolników indywidualnych bezpłatnie (ktoś posiada wykupiony abonament na prenumeratę miesięcznika "Doradztwo Rolnicze") i firm handlowych, produkcyjnych itp. wg cennika:

- ogłoszenia drobne	3.000 zł/1 słowo	- powt. ogłoszenia do 5 razy	3.500 zł/cm ²
- za każde powtórzenie	2.500 zł/1 słowo	- powt. ogłoszenia do 10 razy	3.100 zł/cm ²
- ogłoszenia ramkowe	4.000 zł/cm ²	- powyżej 10 razy	2.500 zł/cm ²